

Drameň

Časopis gréckokatolíckych seminaristov • Ročník XX • Číslo 3

**Raduj sa,
útočisko trpiacich**

**Zvelebujeme piesňami
Bohorodičku, veriaci,
pevný základ našej
viery a vznešený dar
naším dušiam:**

**„Raduj sa, lebo si prijala
do lona kameň života.
Raduj sa, nádej všetkých
končín, útočisko trpiacich.
Raduj sa, Panenská nevesta“**

Bohorodičník 8. hlasu

Čo očakávame od ľudí, s ktorými sa denne stretávame? Lásku v konkrétnych prejavoch, pochopenie, porozumenie, priazeň, uznanie... Aj ľudia v našom okolí od nás očakávajú, že ich budeme, chápať, budeme trpezliví, nájdeme si na nich čas alebo sa na nich iba usmejeme, čím dáme najavo, že nám nie sú ľahostajní. Priznajme si ale, že nie vždy to dokážeme.

Nechajme sa teda pozvať do Ježišovej školy. Zastavme sa na Golgote, pri jeho matke a učeníkovi Jánovi, aby sme rozumeli reči kríža aj v našom živote. Svätý Pavol nám hovorí, že kríž je Božou mocou a znakom spásy (porov. 1 Kor 1, 22 – 24). Ježiš nám z kríža nevyčíta naše poklesky, ale dáva nám Máriu za našu matku, aby sme vstúpili do jej blízkosti. V Jánovom evanjeliu čítame: „Potom povedal učeníkovi: *Hľa tvoja matka! A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe.*“ (Jn 19, 27)

Ježiš postavil svoju matku, ako spojovacie ohnivko, medzi seba a nás. Neodmietajme tento nádherný Ježišov dar, ktorý nám dal z kríža. Nemusíme mať nijaké obavy z toho, ako sa k nej priblížiť. Len ju vyzývajte a priviňme sa k jej materinskému srdcu. Môžeme si byť istí, že jej materinské srdce je otvorené pre každého z nás. Ak som učeník Ježiša Krista, beriem si Matku Božiu k sebe, no v skutočnosti si ona berie mňa. Vždy bude väčšia starosť matky o svoje dieťa, ako dieťaťa o matku.

Sme pozvaní uvedomiť si veľkú túžbu Márie po nás. Ona chce počuť tlkot nášho srdca, túži sa stretnúť s naším pohľadom, aby sme, ako dieťa,

odpočívali v jej náručí. Ona najlepšie vie, ako nás má stvárňovať, aby sme sa podobali jej Synovi. Potrebujeme Máriu, aby sme sa vyhli znetvoreniu našej tváre. Učí nás milovať Ježiša v blízkych, prijímať a rozjímať o Božom slove a odpúšťať pod krížom. Je len na nás, ako sa rozhodneme. Vezmime ju k sebe ako apoštol Ján. Ona sa nás nikdy nevzdá, je predsa sprostredkovateľkou milostí. Podobne ako prejavila svoju lásku a starostlivosť na svadbe v Káne Galilejskej, ani nám neodmietne pomoc. Na jej príhovor nám Pán Ježiš dá, o čo budeme prosiť.

Denne sa rozprávajme s Máriou. Ona nám vyprosí pomoc v každej situácii, ak v našej modlitbe nebude chýbať dôvera, pokora, vytrvalosť a odovzdanosť do Božej vôle. Môžeme si byť istí, že pred Božím trónom sa prihovára za naše potreby.

o. Ján Karas, špirituál GKS

Našu kaplnku **7. mája** obohatili pútnici zo Švajčiarska, ktorí prišli pozrieť krásu nášho Slovenska. Skupinu pútnikov sprevádzal náš gréckokatolícky kňaz Vladimír Pančák, ktorý pôsobí vo Švajčiarsku. Boli sme veľmi radi, že sme im mohli ukázať krásu nášho obradu a pohostiť ich v našom seminári.

KRÁTKE SPR Z NÁŠHO DO

2 **A**si o tretej hodine ráno sme sa plní radosť vybrali na západné Slovensko, presnejšie na Záhorie do Šaštína, kde sa stretli všetci kňazi a bohoslovci východného i západného obradu. Všetko sa to udialo **8. mája**.

Navštívili sme rodnú obec blahoslaveného biskupa Vasiľa Hopka. V nedeľu **11. mája**, spolu s pútnikmi a miestnymi obyvateľmi, sme tu slávili svätú liturgiu. Náš otec biskup Milan Lach nám vo svojej homílii priblížil život biskupa Vasiľa Hopka a pozýval nás k tomu, aby sme sa mu snažili pripodobňovať.

ÁVY OMOVA

Duchovné sily sme mali možnosť načerpať s hnutím Svetlo – Život. Boh nám **16. mája** cez otca Petra Komanického a jeho team spolupracovníkov ukázal krásu a hĺbku evanjelizácie, pre ktorú sme my ako budúci kňazi poslaní.

Po sedemročnom pobyte v seminári nás **27. mája** opustili bratia šiestaci. Samozrejme, bez rozlúčky by to nešlo, a preto sme im pripravili nádherný rozlúčkový večer plný smiechu a spomienok na ich prežívanie v seminári. Bratia šiestaci ďakujeme za všetko a prajeme veľa radostí na ceste k Pánovi ako pastieri Božieho stáda.

3

Dňa **31. mája** otvorili dvere nášho seminára pre verejnosť. Spoločne s návštevníkmi sme sa modlili a potom podelili s našimi skúsenosťami vo workshopoch. Ukázali sme hosťom napríklad ako sa pripravuje pôstne jedlo koliva. Hostia si mohli taktiež pochutnať na výbornom guláši, ktorý pripravili naše skvelé kuchárky.

BOHORODIČKA

nádej trpiacich

Určite sme sa všetci už stretli s tým, že sme potrebovali pomoc. Boli sme v takej situácii, kedy sme sa nevedeli pohnúť a túžili sme po tom, aby niekto prišiel a pomohol nám. Sú však situácie, v ktorých nám človek pomôcť nedokáže. Napríklad pri nevyliciteľných chorobách si neraz mnohí povzdychnú, že im už niet pomoci. Žijú v bolesti a sprevádza ich beznádej.

Boh je ten, kto nám chce pomôcť, a to stále. Preto máme mnoho orodovníkov, ktorí sú už pri Pánovi a ich prosíme o príhovor u Boha. Jednou z takýchto orodovníkov je Presvätá Bohorodička, ktorá žila na tomto

svete a veľmi dobre poznala, čo je to ľudská bieda a bolesť. Preto sa môžeme k nej teraz utiekať a prosiť ju, aby za nás orodovala u svojho syna Ježiša Krista. Tento rok je tematicky venovaný Presvätej Bohorodičke - Spolutrpiteľke. Pripomíname si tak sedem rán, ktoré ako meč prenikli Máriino srdce.

Prvou bolesťou Bohorodičky bola Simeonova predpoveď o Ježišovi: „On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať, - a tvoju vlastnú dušu pre-

Matka, ktorá ide až za hranicu svojich síl, aby sa postarala o toho, ktorú jej bol zverený. Materstvo, najťažšia a zároveň najkrajšia služba daná Bohom.

nikne meč -, aby vyšlo najavo zmýšľanie mnohých srdc.“ (Lk 2, 34 - 35) Predpoveď, ktorá zasiahne každú matku: vaše dieťa bude veľmi trpieť a nakoniec zomrie. Matka by predsa dala všetko, aj svoj vlastný život, len aby jej dieťa žilo, aby netrpelo a aby mu nič nechýbalo. Matka je tá, ktorá prežíva všetko so svojím dieťaťom, každú radosť, ale aj trápenie a bolesť. Matka, ktorá ide až za hranicu svojich síl, aby sa postarala o toho, ktorý jej bol zverený. Materstvo - tá najťažšia a zároveň najkrajšia služba daná Bohom.

Matky, ktoré sa trápíte a bojujete o svoje deti, utiekajte sa k Bohorodičke, ktorá počas života svojho syna bola v očakávaní a obavách z naplnenia proroctva o utrpení a umučení milovaného dieťaťa. Upriamovala však svoju nádej na Boha a za každých okolností verila, že ju neopustí a dohliadne na toho, ktorého on sám poslal.

Matky, ktoré utekáte od tyranov, od utláčateľov, od nástrah vojny a prenasledovania, spomeňte si na Bohorodičku, ktorá utekala do Egypta, aby zachránila svoje die-

ťa. Bola odhodlaná prekonať všetky prekážky a nástrahy, len aby ochránila milovaného syna. Čokoľvek čo vám skríži cestu sa dá pod Božím vedením prekonať. On ukáže cestu, dá riešenie a ochráni svoje deti, lebo nedopustí, aby jeho milovaní videli porušenie a bol im skrivený čo i len vlas na hlave.

Matky, nestrácajte nádej, ak vaše deti zablúdili či zišli z cesty. Aj Bohorodička prežívala bolesť, keď hľadala Ježiša v chráme. Aj ju sprevádza neistota a obava, čo je s jej dieťaťom. Veľmi dobre preto rozumie všetkým mamám, ktoré majú strach o svoje dieťa, nevedia, ako mu pomôcť. Nezúfajte, ale verte a nebojte sa! Boh je väčší ako každé trápenie pod slnkom. On nám dáva uistenie, že na nás nezabudne, vryl si nás do dlane. On, ako dobrý pastier, pozná svoju ovečku po mene a aj život položí za ňu.

Štvrtou bolesťou Bohorodičky bolo stretnutie sa s Ježišom na krížovej ceste. Videla doráňané, ubolené a skrvavené telo svojho syna. Matky, ktoré denne stojíte pri lôžkach svojich detí, detí trpiacich, kričiacich, bojujúcich, a predsa umierajúcich, nevzdávajte sa. Proste o silu Bohorodičku, ktorá precítila bolesť svojho syna vo svojom srdci. Matka je tá, ktorú dieťa potrebuje do poslednej chvíle. Jej nežné dotyky a láskavé slová, jej modlitby a obetu. Matky, nebojte sa trpieť, lebo vaša bolesť nie je zbytočná, má význam.

Cítite sa často bezmocné a máte pocit, že už nič nezmôžete? Aj Bohorodička cítila bolesť pri pohľade na zomierajúceho Ježiša na kríži. Stála tak blízko, a predsa nemohla nič urobiť. Cítila, že tu sa napĺňa proroctvo, Boží plán, že sa musí podrobiť a zostať vernou, aj keď je to ťažké. Často nechápeme zmysel utrpenia, bolesti a odlúčenia. Bolí nás odchod a strata najbližších, ale nesmieme zabúdať, že Pán nám nechce zle, lebo on sám je Dobro. Smrť nie je koniec, ale nový začiatok.

**Bolí nás odchod
a strata najbližších,
ale nesmieme za-
búdať, že Pán nám
nechce zle, lebo on
sám je Dobro. Smrť
nie je koniec, ale
nový začiatok.**

Šiestou bolesťou Bohorodičky bolo prijatie mŕtveho Ježiša do jej lona. Držala ho v náručí pri jeho prvom nádychu a drží ho v náručí, aj keď už nedýcha. Díva sa na svoje dieťa, syna, ktorého od počatia sprevádzala a ktorého milovala viac ako čokoľvek iné. Matky, ktoré ste prišli o svoje deti, proste Bohorodičku o silu prijať a prekonať bolesť zo straty svojich milovaných.

Keď ukladali Ježišovo telo do hrobu a Matku prenikol siedmy

meč bolesti, mala napriek bolesti nádej, že sa nelúči so svojím synom navždy. Ani vy nezúfajte, lebo svojich drahých uvidíte. Všetko však má svoj čas.

Tento svet je poznačený bolesťou a beznádejou. Mnohí v tomto rozporení končia svoj život. A to len preto, že sa nedočkali pomoci od druhých, po ktorej túžili. No my, kresťania, máme jednu Matku, ktorú sme dostali pod krížom. Náš Pán Ježiš Kristus nám ju dal. Je to matka, ktorá nás nikdy neopustí a nikdy sa nás nezriekne. Je to Matka, ktorá vie pochopiť, ako sa cítime a čo prežívame. Lebo sama prežila mnoho bolesti. Je to matka, ktorá ukazuje na svojho syna, ktorý za nás zomrel, aby sme my mohli žiť. Preto ak máme problémy a nevieme si s nimi rady, utiekajme sa k Presvätej Bohorodičke, ktorá je nádejou trpiacich.

Presvätá Bohorodička - Spoluprítelka, ty si naša nádej, nás trpiacich. Obraciame sa s dôverou na teba a prosíme ťa, potešuj naše zarmútené srdcia, povzbudzuj nás láskavým slovom, ochraňuj nás od úkladov diabla a oroduj za nás u svojho Syna. Ty nám buď vzorom v poslušnosti a oddanosti do Božej vôle. Buď našou matkou a neopúšťaj nás, ako si ani svojho syna neopustila a buď s nami, až kým sa nestretneme v nebeskom kráľovstve.

František Engel, 4. ročník

NAPÍSANÉ

krvavými písmenami

Dovolím si povedať, že drvivá väčšina z nás sa už stretla so slovom mučeník. Veď kto by nepoznal napríklad príbeh o smrti diakona Štefana.

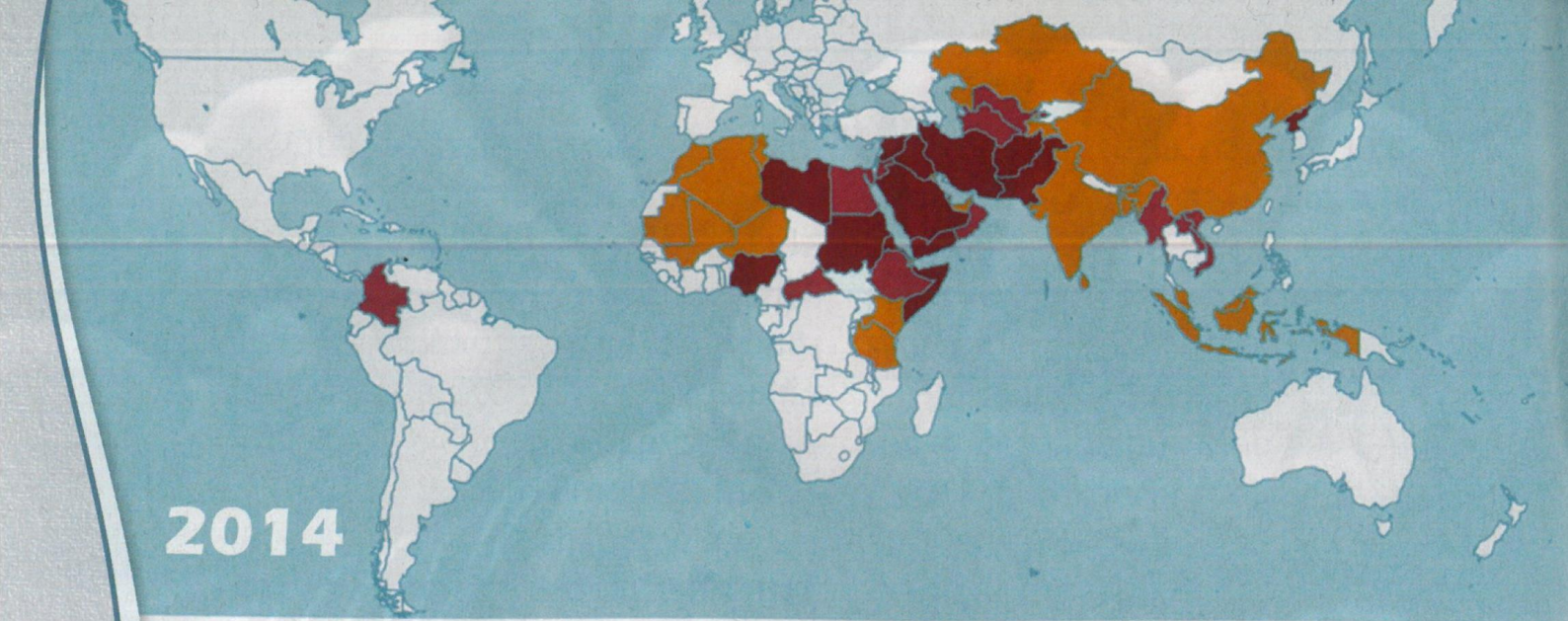
Ale určite mi dáte za pravdu, že stretnúť sa so slovom mučeník alebo s jeho príbehom nie je to isté, ako sa stretnúť so samotným mučeníkom. Dávam si teda otázku: „Je možné stretnúť mučeníka aj v dnešnej dobe alebo je to vec minulých čias?“

Keď chceme odpovedať na túto otázku, musíme najprv zistiť, kto vlastne mučeník je?

Podstata toho, čo robí mučeníka mučeníkom, je svedectvo. Mučeník, po grécky μάρτυς (mártys),

znamená svedok, svedkyňa. Mučenie je teda svedectvo nezlomnej viery v Ježiša Krista za každých životných okolností. Nie na papieri, nie vo filme, ale v skutočnom živote! Mučeník je teda človek, muž, žena alebo aj dieťa, ktorý zomrel pre Krista, a tak vyliatím vlastnej krvi vydal svedectvo viery v Božieho Syna. A keďže krv má červenú farbu, preto aj červená farba je symbolom mučenia.

Z histórie poznáme stovky, ba až tisíce takých prípadov, od prvého storočia po Kr. až do dnešných čias. Zo všetkých môžeme uviesť sv. Petra, Pavla, Jakuba, Ondreja, Bartolomeja, Polykarpa, Ignáca Antiochijského, Demetera, Juraja,

2014

EXTRÉMNE PRENASLEDOVANIE

ŤAŽKÉ PRENASLEDOVANIE

MIERNE PRENASLEDOVANIE

ZRIEDKAVÉ PRENASLEDOVANIE

Teodora Tyróna, Barboru, Irenu, Tatianu, Katarínu a mnohých ďalších, až napokon našich biskupov Pavla Petra Gojdiča, Vasiľa Hopka, rehoľného kňaza Metoda Dominika Trčku alebo aj ukrajinského biskupa Teodora Romžu, ktorí boli umučení komunistickým režimom.

Už vieme, kto je to mučeník, stále však ostáva otázka, či sa to týka aj dnešnej doby.

V Evanjeliu podľa Jána počujeme slová: „Keď príde Tešiteľ (Svätý Duch), ktorého vám ja pošlem od Otca, Duch pravdy, ktorý vychádza od Otca, on o mne vydá svedectvo. Ale aj vy vydávate svedectvo, lebo ste so mnou... Vylúčia vás zo synagóg, ba prichádza hodina, keď sa každý, kto vás zabije, bude nazyvať, že tým slúži Bohu.“ (Jn 15, 26 - 16, 2)

To, čo platilo vtedy, platí aj dnes, a preto sa mučeníctvo, ako svedectvo viery, týka aj nás.

Tlačová kancelária KBS aj svetové médiá prinášajú mnohé správy.

Zo všetkých chcem uviesť konkrétny príbeh z mája tohto roku. Ide o prípad mladej ženy z africkej krajiny Sudán. Volá sa Mariam Yahya Ibrahim, má 27 rokov a čelí rozsudku smrti za odpadnutie od moslimskej viery a cudzoložstvo (cudzoložstvo preto, lebo si nevzala za manžela moslima). Takéto rozhodnutie vyniesol súd preto, že sa vydala za kresťana a prijala vieru svojho manžela, čo je podľa islamského zákona - Šaría ťažký zločin. Sudcovia jej poskytli čas do 15. mája na to, aby sa vzdala kresťanskej viery, inak bude popravená. Mariam bola vychovaná kresťanskou matkou, po tom, čo ich opustil moslimský otec, keď mala šesť rokov. Vo väzení je od 17. februára 2014, spolu so svojím 20-mesačným synom. Onedlho má porodiť svoje druhé dieťa.

Podľa organizácie Kresťanská medzinárodná solidarita (CSI) čelí diskriminácii, prenasledovaniu alebo hrozbe smrti až 200 miliónov veriacich v Krista. Ide o katolíckych aj

nekatolíckych kresťanov. Ich utrpenie je spôsobené aj nedostatočnou podporou nami.

Prenasledovanie ľudí veriacich v Krista sa skôr stupňuje, píše o tom CSI, ktorá sa tomu dlhodobo venuje: „V celosvetovom meradle tvoria kresťania 80% všetkých prenasledovaných pre náboženské presvedčenie. V súčasnej dobe je každý desiaty kresťan kvôli svojej viere v Ježiša Krista obeťou diskriminácie, prenasledovania alebo čelí hrozbe smrti.“

Možno si povieť, že to je ďaleko a mňa sa to netýka. No ďalšia správa TK KBS hovorí o tom, že prejavy netolerancie a nenávisti voči kresťanom v Európe sú všeobecným javom. Vlani bolo v Európe schválených spolu 41 zákonov, ktoré obmedzujú kresťanov v náboženskej praxi. Ide napríklad o zákony týkajúce sa výhrady svedomia, slobody slova a v poslednej dobe ide zvlášť o útoky na kresťanskú rodinu a výchovu vlastných detí.

Nie sme aj my povolaní, aby sme dnes vydali svedectvo o viere v Ježiša Krista?

Otázkou však ostáva, či na to mám?! Nie, sám určite nie! Ježiš povedal, že len keď budeme mať Svätého Ducha, budeme toho schopní. A aj keď sme všetci povolaní vydávať svedectvo, nie každý musí byť povolaný prelievať krv v pravom zmysle slova. Ako hovoria cirkevní otcovia: „Mučeník nie je len ten, kto sa rozhodol pre Krista zomrieť, toho môžeme označiť za červeného

mučeníka. Niekedy je viac to, že sa rozhodneš pre Krista žiť! Toho môžeme označiť za bieleho mučeníka.“

Prvou podmienkou je ochota, mať túžbu byť a žiť na strane pravdy. To je akoby nádoba, ktorú Boh naplní podľa svojej vôle. Celé to zvýrazňovanie bolesti sa však môže zdať kruté. Dôležité je poučiť sa od tých, ktorí to už zažili. Apoštolí sa po smrti Ježiša Krista skryjú a zamknú do domu. O niekoľko dní prichádza zmŕtvychvstalý Kristus a strach odchádza. Keď na päťdesiaty deň dostanú Svätého Ducha, stávajú sa jeho svedkami. V Skutkoch apoštolov v piatej kapitole čítame, ako sú súdení pred veľradou pre svoje názory, dajú ich zbičovať a oni nakoniec natešení odchádzajú, pretože boli uznaní za hodných znášať potupu pre jeho meno.

Byť posilnený Svätým Duchom znamená, že ani nebudeš vedieť, odkiaľ máš takú odvahu a odkiaľ berieš slová, keď budeš natešený, hoci budeš mať trému a obavy z toho, ako dopadneš. To je tiež znak, že stojíš na mieste mučeníka. Keď budeš stáť proti nepriateľovi a srdce ti bude horieť radosťou, aj keď ti pôjde o dobré meno, o pracovnú pozíciu či pokrikovanie na ulici, vtedy vieš, že si na mieste mučeníka. A máš na to, či si otec, matka, syn, dcéra alebo slobodný? Ináč utekaj, nie si ešte pripravený. Nie ty sa stávaš mučeníkom, Boh ťa povoláva!

Jozef Mačejovský, 4. ročník

A NAFORA

Eucharistický dialóg

*„Stojme dôstojne a v bázni vní-
majme, aby sme v pokoji prinášali
sväté vďakyvzdávanie.“*

Týmito slovami sa začína ana-
fora. Je to názov pre eucharistickú
modlitbu, ktorej podstatou je vďa-
kyvzdanie nášmu Bohu. Je zložená
z 8 častí:

Eucharistický dialóg už svojou
prvou prosbou: „Stojme dôstoj-
ne...“ nás vyzýva k predstúpeniu
pred Boha. Následné zvolanie:
„Milosť nášho...“ nám objasňuje
spojenie daru Božej milosti a lás-
ky i duchovnej jednoty s darom
Eucharistie ako najväčším darom
Najsvätejšej Trojice. Nasledujúcim
zvolaním: „Hore srdcia“ každý, kto
je v chráme, by sa mal zamýšľať nad
tým, čo sa má stať. V tomto okami-
hu sa sprítomňuje skutočnosť, že
Boží Baránok prichádza, aby sa dal
zabiť za každého z nás, že božská
krv samého Pána sa vlieva do kali-
cha na očistenie veriacich, a že sa
všetky nebeské sily spojili s kňazom
a modlia sa za neho. Ľud obracajúc

svoje srdce od zeme k nebu, z tmy
ku svetlu zvolá: „Máme ich u Pána.“

Modlitba vďaky je prvá z mod-
litieb, ktoré sú prednášané počas
anafory. Túto modlitbu predná-
ša kňaz počas spevu Je dôstojné
a správne. V tejto modlitbe nachá-
dzame tri základné motívy: oslava
Božej vznešenosti a všemohúcnos-
ti, poďakovanie za dielo stvorenia
sveta, poďakovanie za vykúpenie
ľudského pokolenia. Modlitba vďa-
ky sa tak stáva výzvou k radostnej
službe Bohu počas celého nášho
pozemského života. Je však zároveň
aj výzvou k vďakyvzdávaniu za všet-
ky prijaté Božie dobrodenia.

Serafínska pieseň Svätý, svätý,
svätý, tiež nazývaná Anjelská pieseň
či Pieseň Božieho víťazstva. Pieseň
môžeme rozdeliť na dve časti. Prvá
časť pochádza z videnia proroka
Izaiáša a vzťahuje sa na Najsvätej-
šiu Trojicu (Iz 6, 2 - 3). Druhá vychá-
dza z piesne víťania Ježiša pri vstu-
pe do Jeruzalema a hľadá na Krista
ako na Kráľa (Mt 21, 9).

Nasledujú slová premenenia. V tejto modlitbe môžeme vidieť dva základné motívy: poďakovanie za vykúpenie a samotnú spomienku na ustanovenie Eucharistie pri poslednej večeri. Tieto slová a aj samotná modlitba vracajú našu myseľ do obdobia, kedy Spasiteľ sveta ustanovil Eucharistiu ako veľké a vznešené tajomstvo svojej nekonečnej lásky, jednoty a zmierenia Boha s človekom a človeka s Bohom. Slová premenenia sú vyslovované v Kristovej osobe. Ide o sviatosťnú a osobnú identifikáciu s najvyšším a večným kňazom, ktorý je pôvodcom a podstatným subjektom tejto jeho vlastnej obety, v ktorej ho v skutočnosti nikto nemôže nahradiť.

V modlitbe anamnézy kňaz pripomína odkaz Ježiša Krista. Je doplnením, rozvinutím a pokračovaním eucharistickej modlitby premenenia. „Pripomínajúc si toto spasiteľné prikázanie a všetko, čo sa pre nás stalo: kríž, hrob, vzkriesenie na tretí deň, vystúpenie na nebesia, zasadnutie po pravici a druhý a slávny príchod.“ Mohli by sme povedať, že tu nejde o nejakú novú obetu, ale o sprítomnenie Kristovej obety, ktorú priniesol za nás všetkých.

Epikléza je vzývanie Svätého Ducha na predložené dary - chlieb a víno. Súčasnú podobu dostala v 4. storočí. Sv. Ján Zlatoústý hovorí: „To, že sa predložené dary stávajú Kristovým telom a jeho krvou, ne spôsobuje človek, ale sám Kristus, ktorý bol za nás ukrižovaný. Kňaz, ktorý ho predstavuje, vyslovuje tie-

to slová, ale ich účinnosť a milosť sú od Boha. Hovorí: Toto je moje telo. Toto slovo premieňa obetné dary.“ Modlitba epiklézy je chápaná ako prosba, aby Svätý Duch zostúpil na premenené dary a na všetkých, ktorí sú účastní na liturgii.

Eucharistické spomínanie kňaz začína Presväťou Bohorodičkou, ktorú celý chrám velebí oslavnou piesňou ako orodovnicu za celý ľudský rod, ako jedínú, ktorá sa pre svoju veľkú pokoru stala hodnou nosiť v sebe Boha, a aby každý v tomto okamihu pocítil, že najväčšou čnosťou je pokora a v srdci pokorného sa vteľuje Boh. Po Bohorodičke sú spomínaní proroci, apoštoli a všetci svätí, potom zomrelí a živí. Všímajúc si tieto príhovory vidíme, že Cirkev v liturgii pripisuje význam všetkému, čo sa deje v živote človeka.

Doxológiou sa nazývajú ustálené slová v liturgii, ukončené oslavou Najsvätejšej Trojice. Ľud odpovedá: „Amen“. K záverečnej doxológii je ešte pripojené udelenie Božieho požehnania, Božej milosti skrze kňaza všetkým veriacim: „Milosť veľkého Boha a Spasiteľa nášho Ježiša Krista nech je s vami všetkými.“

Peter Fedor, 2.ročník

Spracované podľa:

ThDr. Miroslav ILKO, PhD: Liturgika – Anafora (http://www.zoe.sk/?lit_anafora)

Mgr. Martin Pavuk, MSC: Svätá božská liturgia nášho otca sv. Jána Zlatoústeho (<http://martinpavuk.blogspot.sk/2011/11/2-svata-boz-ska-liturgia-nasho-otca-sv.html>)

MOTLITBA

strata času?

Milý čitateľ/ka, možno máš podobnú skúsenosť ako ja. Keď prichádza čas prázdnin a dovolenie, plánujem si, ako ich prežijem.

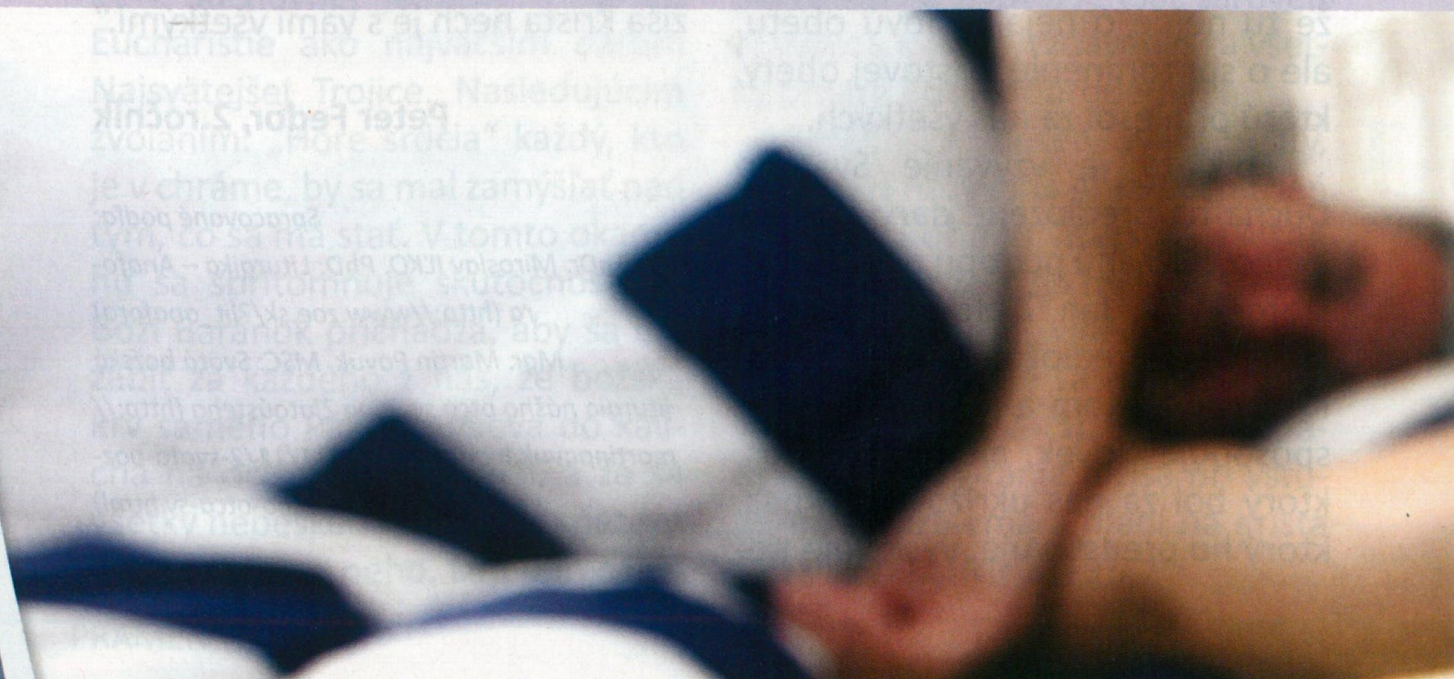
V jeden prázdninový deň som sa vybral na túru. Všetko som si naplánoval tak, že celý plán logicky do seba zapadal ako ozubené koleska na stredovekých hodinách. Všetko som mal detailne premyslené: odvoz, jedlo, časový harmonogram, počasie, oblečenie, skratka myslel som na všetko, a teda výlet sa musel podariť na 100%. Môj plán bol bezchybný.

A predsa, na konci dňa som pri hodnotení výletu zistil, že celý výlet dopadol strašne, nevyšlo mi absolútne nič. Auto sa mi pokazilo na pol ceste, jedlo som si zabudol v chladničke, keď som spadol pri hraní futbalu na trávu, moje biele turistické nohavice chytili zrazu zelenú farbu a celý čas som bol v špinavých nohaviciach. Jednoducho povedané,

môj perfektný plán zlyhal na celej čiare a ja som bol podráždený a vôbec som nemal príjemný pocit. Výlet dopadol horšie, ako keby som bol zostal doma.

Začal som hľadať príčinu, v čom bol problém, že napriek premyslenému plánu mi nič nevyšlo? V Aute? V mojej zábudlivosti? V mojom nekontrolovateľnom zápale pre futbal? Vôbec nie! Celý problém bol vo mne, v mojom vnútri, v mojom duchovnom živote. Zistil som, že deň bol preto taký, lebo som ho nezačal s tým, kto je Darcom pokoja. Keď som sa ráno zobudil, nepomodlil som sa. Povedal som si: „Radšej si dlhšie podriemem, lebo ma čaká náročná cesta, túra, pomodlím sa až večer na konci dňa, kedy môžem Bohu za všetko poďakovať.“ A to bolo aj skutočným dôvodom môjho nepokoja, mojej nervozity.

Ježiš Kristus je Pánom nad každou situáciou. On je ten, kto daruje

pokoj; on je ten, kto ma tíš, keď sa chcem hádať; on jediný je ten, kto dokáže moje plány zrealizovať s nulovým rizikom. Preto môžem svedčiť, že ak ja dám ráno Bohu krátku chvíľu (čo je modlitba, čítanie zo Svätého písma, krátke rozjímanie), Boh mi dá do celého dňa pokoj, radosť, trpezlivosť.

Celý problém je však v tom, že človek má falošnú predstavu

**„V modlitbe buďte
vytrvalí; bďte pri nej
a vzdávajte vďaky!“
(Kol 4, 2)**

o modlitbe. Myslí si, že ranná modlitba je strata času, je lepšie dlhšie si pospať alebo začať s prácou skôr a večer, pri zaspávaní, príde čas aj na modlitbu.

Ale Božie slovo však vyvracia túto mylnú a slepú predstavu výzvou: „Bez prestania sa modlite,

pri všetkom vzdávajte vďaky, lebo to je Božia vôľa v Kristovi Ježišovi pre vás!“ (1 Sol 5, 17 - 18) Alebo na inom mieste: „V modlitbe buďte vytrvalí; bďte pri nej a vzdávajte vďaky!“ (Kol 4, 2)

Modlitba ráno nie je nikdy strata času, ako si možno mnohí povedia. Ak chce človek počas dňa fungovať, je normálne, že sa potrebuje najesť. To isté platí aj v duchovnom živote. Každé ráno potrebujem nanovo prijať duchovný pokrm (modlitba, čítanie zo Svätého písma, krátke rozjímanie), aby som mal silu podať aj výkon. Ak nemám zdroj odkiaľ môžem načerpať ovocie Ducha (radosť, pokoj alebo trpezlivosť), tak ho iste nenačerpám. A práve tu platí zásada nemôžem dať to, čo nemám.

Hovorí sa, že múdry sa učí z chýb druhých, nech je teda moje svedectvo pre vás povzbudením ku každodennej modlitbe, lebo bez Boha sa ťažko môže niečo podariť.

Martin Snak, 5. ročník

Rok 2014 je veľmi významný pre celú Katolícku cirkev. Konferencia biskupov Slovenska ho vyhlásila za rok Sedembolestnej Panny Márie, pretože si pripomínáme 450. výročie prvého zázraku na príhovor Panny Márie v Šaštíne a 50. výročie potvrdenia Sedembolestnej Panny Márie ako patrónky Slovenska pápežom Pavlom VI. Vo Východnej cirkvi sa tento rok nazýva rokom Presvätej Bohorodičky - Spolutrpiteľky. Tento jubilejný rok sa začal sláviť 1. januára 2014, kedy sa podľa byzantskej tradície slávi sviatok Obrezania Pána, a bude zakončený 31. decembra 2014. Ikona Presvätej Bohorodičky - Spolutrpiteľky má mnoho symbolov, ktoré svedčia o hlboknej spiritualite byzantskej tradície.

„On je ustanovený
na pád a na povstanie
pre mnohých v Izraeli
a na znamenie, kto-
rému budú odporovať,
a tvoju vlastnú dušu
prenikne meč, aby vy-
šlo najavo zmýšľanie
mnohých srdc.“
(LK 2, 34 - 35)

Ako na každej ikone, tak aj na tejto sa nachádzajú isté znaky,

ktoré sú zväčša v gréckom alebo cirkevno-slovanskom jazyku. Nápis v hornom ľavom rohu MP je skratkou pre grécke slovo METER a v slovenčine znamená matka. V pravom rohu je nápis ΘΥ, ktorý je rovnako skratkou pre grécke slovo THEOU, čo znamená Božia. Takže dva horné nápisy označujú osobu vyobrazenú na ikone, teda Matku Božiu. Pod ikonou sa zväčša nachádza názov zobrazenej osoby. V tomto prípade ide o názov v cirkevno-slovanskom jazyku Bohorodica Semistreľnaja – Bohorodička Sedembolestná. Panna Mária má na sebe červené rúcho. Červená farba symbolizuje životodarnú energiu, život, teplo a lásku, vzkriesenie - víťazstvo života nad smrťou, no je to aj farba krvi, mučeníctva, obety, odvahy a horlivosti. Zlatá farba je symbolom prítomnosti Boha, milosti a nebeského svetla. Podstatou na ikone je sedem mečov, ktoré sú zabodnuté do srdca Panny Márie. Číslo sedem symbolizuje sedem bolestí, ktoré Mária prežila vo svojom živote. Pravdaže celý jej život bol popretkávaný bolesťami, avšak číslo sedem vyjadruje plnosť.

Prvá bolesť hovorí o Simeonovom proroctve, ktoré povedal Márii pri obetovaní malého Ježiša v chráme. „Simeon ich požehnal a Márii, jeho matke, povedal: On je ustano-

vený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať, a tvoju vlastnú dušu prenikne meč, aby vyšlo najavo zmýšľanie mnohých srdc.“ (Lk 2, 34–35) Druhá bolesť predstavuje útek Presvätej Bohorodičky s malým Ježišom a Jozefom do Egypta pred kráľom Herodesom, ktorý chcel zavraždiť malého Ježiša, lebo sa cítil byť ohrozený. Tretiu bolesť v Máriinom srdci spôsobila strata dvanásťročného Ježiša v chráme. „Keď ho zazreli, střípli od údivu a Matka mu povedala: Syn môj, čo si nám to urobil? Pozri, tvoj otec i ja sme ťa s bolesťou hľadali! On im odpovedal: Prečo ste ma hľadali? Nevedeli ste, že mám byť tam, kde ide o môjho Otca?“ (Lk 2, 48–49).

Ostatné bolesti sa týkajú krížovej cesty Ježišovho umučenia a pochovania. Štvrtá bolesť hovorí o stretnutí Márie s Ježišom na krížovej ceste. Ukrižovanie a smrť Ježiša predstavuje piata bolesť. Šiestou bolesťou je snímanie z kríža a siedmou uloženie do hrobu.

Presvätá Bohorodička - Spolutrpiteľka je súcitnou matkou pre každého kresťana. Zverme teda svoje bolesti do rúk tej, ktorá vo svojom živote vytrpela omnoho viac ako my.

Patrik Pankulics, 1. ročník

Ked' prišiel deň Turíc, boli všetci vedno na tom istom mieste. Tu sa náhle strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom boli. I zjavili sa im akoby ohnivé jazyky, ktoré sa rozdelili, a na každom z nich spočinul jeden. Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi; ako im Duch dával hovoriť. V Jeruzaleme boli Židia, nábožní ľudia zo všetkých národov, čo sú pod nebom. Keď sa teda strhol tento hukot, mnoho sa ich zbehlo a boli zmätení, lebo každý ich počul hovoriť svojím jazykom. (Sk 2, 1 - 6)

16 Takto to začalo. Bol to zrod Cirkvi, v ktorej Kristus účinkuje svojím Duchom a premieňa svet a zmýšľanie podľa seba. Na prvé Turíce príchod Ducha zapálil mysle a srdcia tisícov ľudí, aby mohli pochopiť a hovoriť s porozumením. S ohňom Kristovho Ducha prenikli závoj tajomstiev a tento oheň sa šíril od človeka k človeku, aby strávil aj celé rodiny a krajiny. Svätý Duch tak prišiel obnoviť tvár zeme. Ako kresťania máme rozumieť tomu, že počiatky Starého zákona pripravovali počiatky evanjelia a druhú zmluvu založil ten istý Duch ako prvú. Svätý Cyril Jeruzalemský sa pýta: „Prečo Ježiš milosť Ducha nazval vodou? Najskôr asi preto, že od vody všetko závisí...“ Tak ako píše aj evanjelium: „Voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života.“ (Jn 4, 14)

Ide o nový druh vody, živej a prýštiacej. Prýšti na tých, ktorí sú toho hodní. Prečo milosť Ducha nazval vodou? Zrejme preto, že od vody všetko závisí; že z vody pochádzajú rastliny a živočíchy; že voda v podobe dažďa padá z neba; že keď padá, je v podstate jedna, ale má mnohotvárne účinky. Skutočne iný účinok má pri palme, iný zas pri réve; vo všetkom je potom všetkým; pretože je v podstate jedna a iná neexistuje. Dážď sa predsa nemení, i keď padá zakaždým iný, ale prispôbuje sa zloženiu tých, ktorí ho prijímajú, a u každého má náležitý účinok.

Rovnako i Svätý Duch, hoci v podstate je jeden a ten istý, nedeliteľný, rozdeľuje každému milosť, ako chce. A ako vyprah-

nutý strom zaliaty vodou vzklíči, tak i hriešna duša zvlažená kajúcnosťou a obdarená Svätým Duchom prináša ovocie spravodlivosti. Hoci je Duch v podstate jeden a ten istý, predsa podľa Božej vôle v Kristovom mene koná premnoho mocných činov. V každom pôsobí inak, ale sám osebe je stále rovnaký, ako je napísané: „Toto všetko pôsobí jeden a ten istý Duch, ktorý rozdeľuje každému, ako chce...“ (1 Kor 12, 11)

Jeho príchod vopred ohlasujú žiarivé lúče svetla a poznania; je mierny a tichý, šíri príjemnú vôňu. Prichádza ako skutočný a úprimný ochranca, prichádza zachraňovať, uzdravovať, poučovať, napomínať, posilňovať, tešiť a osvecovať myseľ; a to najskôr u toho, kto ho prijíma, a jeho prostredníctvom aj u iných.

Kto bol predtým v tme a náhle zbadá slnko, do jeho telesného oka prichádza svetlo a on vidí, čo predtým nevidel. Práve tak je to aj s tým, kto bol uznaný za hodného daru Svätého Ducha: v duši má svetlo a je povznesený nad svoju ľudskosť a vidí niečo, čo nepoznal. Toto sú slová Cyrila Jeruzalemského.

Medzi ľuďmi často prevažuje mienka, že Svätý Duch je akosi najnižšie položená osoba Boha. Je to omyl, ktorý vysvetľuje svätý Bazil Veľký: „Ak sa niektorí domnievajú, že v poradí patrí posledné miesto jedine Duchu, nech vedia, že o Duchu sa hovorí v súvislosti so Synom rovnako, ako sa hovorí o Synovi v súvislosti s Otcom. Meno Otca i Syna i Svätého Ducha je totiž vyslovované súčasne. Ako sa teda má Syn k Otcovi, tak Duch

k Synovi v poradí uvádzanom v krste. Ak je Duch spájaný so Synom a Syn s Otcom, plynie z toho to, že Duch je spojený i s Otcom. Keď sú mená uvádzané v jednom a tom istom rade, aký má teda zmysel považovať Svätého Ducha za rovného (Otcovi i Synovi) a súčasne hovoriť o jeho podriadenosti?“

Drahí bratia a sestry, „...celé dejiny osvecuje oheň Ducha.

Tento oheň horí v každej chvíli nášho života. Uvedomujme

si Pánovu prítomnosť, pozerajme sa na všetko v Božom svetle.

Nech jeho oheň strávi naše hriechy.

Preto zohrievajme svet žiarou lásky Svätého Ducha.“

PASTORAČNÝ ROČNÍK

seminaristi

Pavel GREGA

Dorka - centrum pre obnovu rodiny na Hemerkovej ulici v Košiciach pozostáva z troch častí: Domov na polceste, Útulok a Krízové stredisko. Je to zariadenie, ktoré poskytuje služby občanom v zložitej životnej situácii. Náplňou mojej práce bolo plnenie prevádzkových povinností, práca s klientmi a vlastne akákoľvek všestranná pomoc pri každodennom chode zariadenia. Ako od bohoslovca na pastoračnej praxi sa odo mňa očakávalo, aby som z pozície pracovníka centra ponúkol klientom smerovanie v duchu evanjelia. Snažil som sa našim klientom ponúknuť spoločnú modlitbu či podnecovať ich k účasti na svätých liturgiách, ktoré sa v kaplnke konali každú nedeľu. Pokúšal som sa budovať vzťahy cez spoločné aktivity, rozhovory, ale i prostredníctvom plnenia každodenných pracovných povinností. Priznávam, že jednoduché to veru nebolo a málokedy sa mi podarilo získať dôveru klientov alebo vzbudiť u nich potrebu prežívania viery v Ježiša Krista.

Všetkým vám teda prajem, aby vaše vzťahy s ľuďmi fungovali, no nezábúdajme, že na prvom mieste je vzťah s Bohom.

: 19

Vladimír NOGA

Keď som navštívil nejaké pútnické miesto, stále som tam cítil a vnímal Božiu prítomnosť. Prostredie a múry chrámu boli cítiť modlitbou. Veľmi to cítim na hore **v Ľutine**. Samotná kaplnka Zosnutia Bohorodičky bola postavená tak, že na hlavný odpust každý jeden pútnik vyniesol kameň, z ktorého sa neskôr postavila kaplnka, cerkov. Nebol to iba kameň, nebolo to iba to materiálne, pretože títo ľudia ako živé kamene cirkvi vynášali na horu aj svoje srdcia, duše i mysle, a tak budovali cirkev duchovne, mysticky svojimi modlitbami a svojou vierou, lebo len tá drží cirkev.

Počas môjho pastoračného ročníka som sa snažil byť nápomocný pri udržiavaní a budovaní tohto pútnického centra v Ľutine, ktoré má svoju dlhú históriu, a pre našu cirkev významnú úlohu. Bol som rok členom farnosti, kedy som sa vďaka obidvom kňazom a rehoľným sestrám, pôsobiacim v Ľutine, mohol priblížiť viac k práci s ľuďmi, ktorých som si veľmi obľúbil. V kňazoch som našiel oporu, svojich predstavených, spoločenstvo modlitby, spovedníkov, priateľov, ale aj tých, ktorí ma napomenuli a nasmerovali, ak som konal nesprávne. Som im za to vďačný. Bol to rok, kedy som menil svoj pohľad.

Tomáš PECUCH

V podstate celý letný semester tretieho ročníka som rozmýšľal, aký bude ten rok vonku, „vo svete“. Každý z nás mal o tom nejakú predstavu, ako plnohodnotne využiť tento čas na mieste, na ktoré budeme poslaní slúžiť. Náplňou pastoračného ročníka sa pre mňa nakoniec stala práca v redakcii nášho gréckokatolíckeho časopisu **Slovo**. Nebola to však moja jediná úloha. Mal som možnosť vypomáhať aj **v Katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa v Prešove** kantorovaním pri liturgických sláveniach alebo pri vysluhovaní sviatostí. Za to som bol veľmi vďačný, lebo som mohol, rovnako ako v seminári, začínať každý deň ráno s eucharistickým Kristom.

Môžem ďakovať Pánovi za túto úžasnú skúsenosť, pretože doteraz som mal len veľmi hmlistú predstavu o tom, ako asi môže fungovať redakcia takéhoto periodika. Na starosti som mal skôr technické veci ako spravovanie databázy predplatiteľov, čo bola najmä koncom kalendárneho roka poriadna fuška a prípravu liturgického kalendára, či v prípade potreby urobiť rozhovor. Spočiatku som sa síce trochu obával, ako to budem zvládať, ale Pán postupne rozháňal moje obavy aj prostredníctvom pracovného kolektívu redakcie.

Napriek tomu, že mal tento rok takýto trochu kancelársky charakter, bolo úžasné, že som nikdy nedostal šancu upadnúť do nejakého stereotypu.

: 21

Dominik PETRÍK

Nieko by povedal, čo také sa dá prežiť ďaleko v litmanovských horách, odrezaný od sveta?! Odpoveď je jednoduchá. V pokojnej a tichej prírode sa mi dostalo milosti byť vnímavejším na Boží hlas, na volanie do služby ľuďom a na ponuku zatiahnuť na hĺbinu. Tak ako boli apoštoli pozvaní ísť s Kristom na horu Premenenia, tak aj mňa Boh pozval na **horu Zvir**, aby mohol premeniť moje zmýšľanie a život.

Každý deň som mal možnosť byť blízko Presvätej Bohorodičky, ktorá pri poslednom zjavení povedala, že tu ostáva prítomná. Práve ona je tá, vďaka ktorej začínam chápať zmysel čnosti slúžiť; nebyť len slepým vykonávateľom vôle svojich „nadriadených“, ale prijať to ako súčasť vôle toho, ktorý ma na toto miesto pozval. Prežíval som slová žalmu z večierne: „...radšej nech ma statočný človek uderí a priateľ pokarhá...“, Teda počas tohto roka som mal možnosť vidieť sa v úplnej „nahote“; vďaka ľuďom, s ktorými som žil a ktorí ma mali radi, som spoznal svoje slabosti krehkosť svojich plánov. Verím, že tu nadobudnuté dobrá a skúsenosti neostanú len ako prázdne slová, ale že sa naplno prejavujú v mojom živote, v mojich vzťahoch k blízkym a vo vzťahu k Bohu.

Maroš SEJKA

V živote človeka sú rôzne situácie, prostredníctvom ktorých si nás Boh formuje a pripravuje pre službu, do ktorej nás povoláva. Môžem povedať, že pastoračný ročník bol pre mňa jednou takou skúsenosťou. Zažil som mnoho krásnych chvíľ a mohol som sa učiť v láske slúžiť blížnym.

Každý jeden deň, ktorý som strávil **pri vladykovi Eugenovi Kočišovi**, bol naplnený modlitbou. Modlitba bola neodmysliteľnou súčasťou nášho spoločného trávenia času. Spoločné rozhovory, ktorých bolo mnoho a ktoré sa často týkali histórie našej Cirkvi počas komunizmu. Čas, ktorý som mohol stráviť pri vladykovi Eugenovi bol dobrou prípravou do ďalšej etapy môjho života.

Pastorácia s mládežou, ktorá bola tiež náplňou môjho pastoračného ročníka, mi umožnila bližšie spoznať vysokoškolský život mladých. Spoločné trávenie času s mladými pri rôznych akciách ako napríklad študentské víkendovky, púte mladých, študentské stretká a podobne boli dobrou skúsenosťou, ako sa naučiť a osvojiť si prácu s mladými. Ďalej príprava katechéz na dané témy alebo príprava materiálov na študentské stretko prispeli k rozvoju o osvojení si zručnosti v tejto oblasti pastorácie. To, čo som si mohol viac uvedomiť počas tohto roka, je potreba byť vnímavým na potreby mladých. Som Bohu veľmi vďačný za každý deň, ktorý som mohol prežiť na pastoračnom ročníku. : 23

Pavol VASIL'

Dovolím si pozmeniť názov francúzskeho filmu O bohoch a ľuďoch na názov O Bohu a ľuďoch. **Hora Zvir v Litmanovej** je práve o tom. Ľudia, ktorí sem prichádzajú, prijali pozvanie Boha, ktorý skrze našu nebeskú Matku Máriu nás pozýva k modlitbe a k pokániu. Prostredníctvom pastoračného ročníka som dostal milosť byť na tomto mieste modlitby počas celého jedného roka. Ako som spomenul, celý ten čas, ktorý som tu mal možnosť prežiť, bol práve o tom. Bol o Bohu a ľuďoch, ktorí tu denne prichádzali. Ani množstvo zážitkov a príhod, ktoré som zažíval na hore Zvir, nestačí k tomu, aby som vyjadril, aké vzácne je toto miesto. Vzácne práve kvôli ľuďom, ktorí tu našli stratený pokoj duše a cestu k Otcovi. Tu som mal možnosť bližšie vnímať poslanie kňaza ako sprostredkovateľa Božích milostí a Božích tajomstiev. Tento pastoračný ročník mi pomohol pochopiť jednu zásadnú vec: povolanie kňaza nie je vôbec o nejakých mojich ambíciách ani o mojich schopnostiach a úspechoch, ale že v prvom rade je o Bohu a ľuďoch.

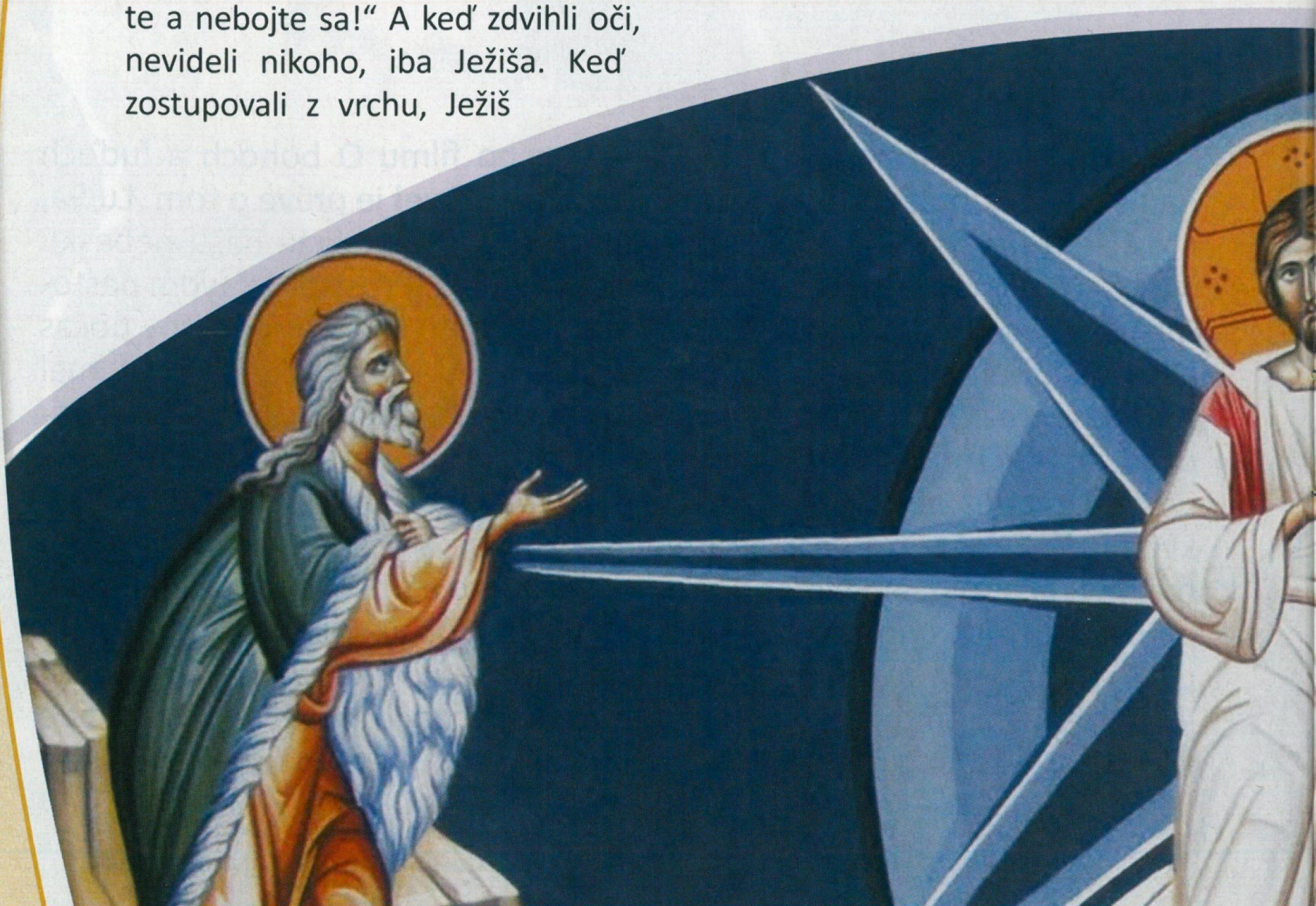
ŠIEL ABY SA MODLIL

Toto je môj milovaný Syn

O šesť dní vzal Ježiš so sebou Petra, Jakuba a jeho brata Jána a vyviedol ich na vysoký vrch do samoty. Tam sa pred nimi premenil: tvár mu zažiarila sťa slnko a odev mu zbelel ako svetlo. V tom sa im zjavil Mojžiš a Eliáš a rozprávali sa s ním. Vtedy Peter povedal Ježišovi: „Pane, dobre je nám tu. Ak chceš, urobím tu tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi.“ Kým ešte hovoril, zahalil ich jasný oblak a z oblaku zaznel hlas: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; počúvajte ho.“ Keď to učeníci počuli, padli na tvár a veľmi sa báli. No pristúpil k nim Ježiš, dotkol sa ich a povedal im: „Vstaňte a nebojte sa!“ A keď zdvihli oči, nevideli nikoho, iba Ježiša. Keď zostupovali z vrchu, Ježiš

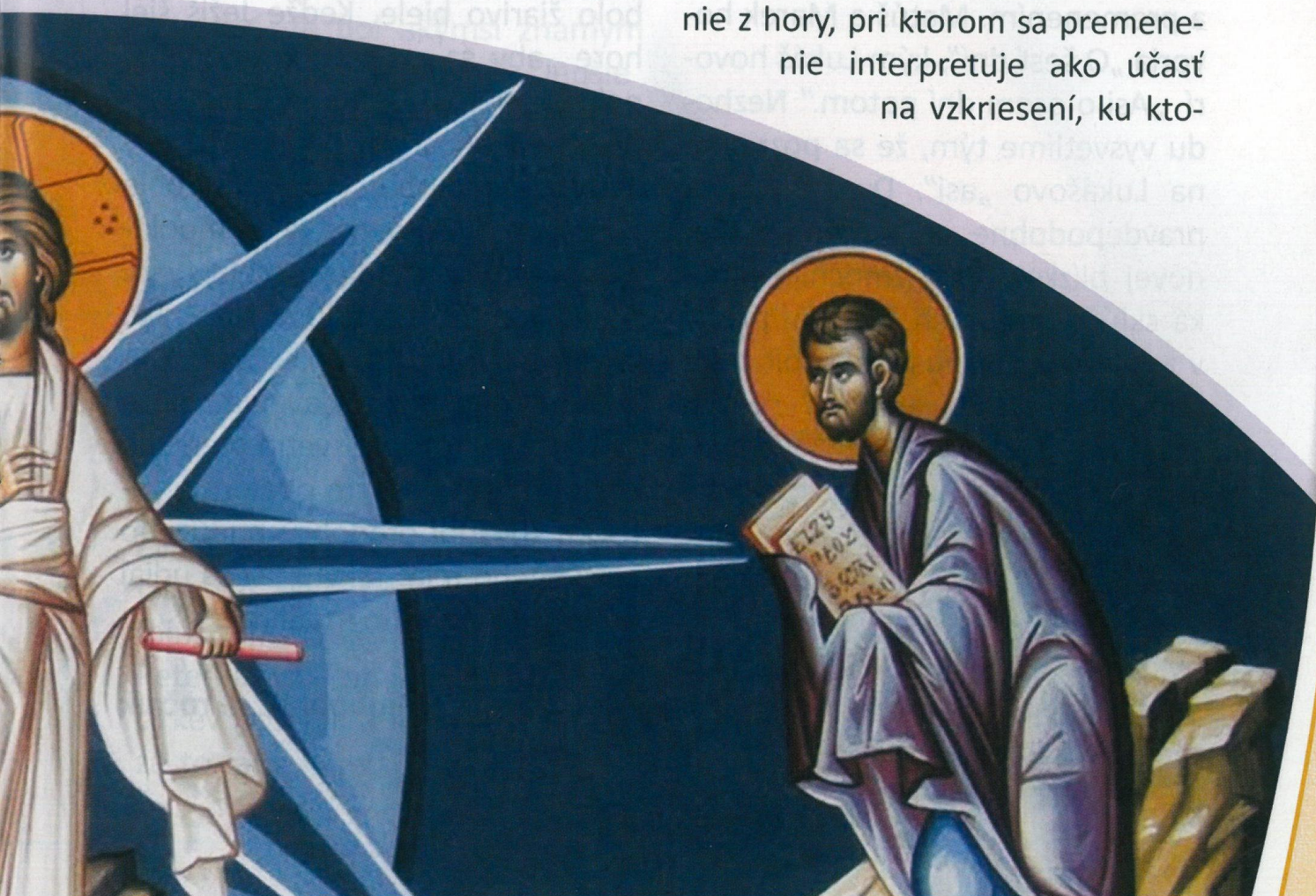
im prikázal: „Nikomu nehovorte o tomto videní, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych.“ Učeníci sa ho pýtali: „Prečo teda zákonníci hovoria, že najprv musí prísť Eliáš?“ On odpovedal: „Áno, Eliáš príde a všetko obnoví. Ba hovorím vám, že Eliáš už prišiel, no nespoznali ho a urobili s ním, čo chceli. Takisto bude od nich trpieť aj Syn človeka.“ Vtedy učeníci pochopili, že im hovoril o Jánovi Krstiteľovi. (Mt 17, 1 – 13)

Otec prehovorí len dvakrát a vždy zdôrazní to isté: prehlasuje, že Ježiš je Syn – prvýkrát po krste (Mt 3, 17) a druhýkrát tu (Mt 17, 5). Premenenie je potvrdenie života prejaveného pri krste a anti-

cipácia slávy Veľkej noci. V tomto svetle „Služobník“ nastupuje na cestu do Jeruzalema. Toto rozprávanie je nabité biblickými nárážkami, pretože v Ježišovi Nazaretskom sa naplňajú všetky proroctvá. Taká je napríklad scéna, keď Mojžiš zostupuje z hory so žiariacou tvárou (porov. Ex 39, 29 – 45) a na konci sľubuje proroka, o ktorom hovorí: „Toho počúvajte“ (Dt 18, 15). Otec tak potvrdzuje, čo Ježiš práve povedal: priznáva sa k tomu, ktorý prijal Petrovo vyznanie ako Mesiáš a Boží Syn. Otec prehlasuje pred tromi ľuďmi, že je to jeho syn. Tým končí diskusia, kto je Ježiš a začína sa jeho cesta do Jeruzalema. Otec má jedno slovo, ktoré ho naplno zjavuje: Syn. A nám hovorí, aby sme ho počúvali, pretože, keď ho počúvame, stávame sa aj my ako

on, synmi. Premenenie je základná skúsenosť Ježišovho života: rozhodnutie vykonané pri krste, ktoré sa teraz konkretizuje v perspektíve kríža, je potvrdené ako cesta do slobody a do Božej slávy. Toto vnútorné osvietenie je tak silné, že „premieňa“ aj Ježišovo telo v slnko a svetlo. Táto udalosť je dôležitá aj pre učeníkov, ktorí to videli: až bude vzkriesený, budú schopní pochopiť, že Vzkriesený je ten istý, ktorý bol ukrižovaný. Premenenie Syna predstavuje tiež účasť na tom, čím budeme aj my. Semeno našej božskej slávy je zasiate vtedy, keď sa rozhodneme skutočne ho „počúvať“ a konať jeho slovo. Je to tá „forma“, ktorá premieňa náš život k jeho obrazu až v jeho plnej miere. Tento úryvok ukazuje výstup na horu, kde dochádza k premeneniu a schádzanie z hory, pri ktorom sa premenenie interpretuje ako účasť na vzkriesení, ku kto-

rému dochádza skrze kríž. Ježiš vo svojej ľudskej podstate ukazuje svoje božstvo. Učeníci vidia jeho telo, žiariace slávou Syna, v ktorom má Otec zaľúbenie. Cirkev je tu zastúpená tromi apoštolmi, ktorí s odhalenou tvárou odrážajú ako v zrkadle Pánovu slávu a sú premieňaní v ten istý obraz zo slávy k sláve, podľa činnosti Pánovho ducha.

Udalosť premenenia patrí medzi hlavné evanjeliové texty. Uvádzajú ju všetci traja synoptici, ktorí majú aj rovnaké zaradenie príbehu do celkového rámca vlastných evanjeliových textov: Petrovo vyznanie, Ježišova predpoveď utrpenia, Ježišov výrok o nasledovaní, Ježišovo premenenie.

Vo všetkých troch správach sa zdôrazňuje týždeň, čo uplynul medzi rozhovorom v Cezarei Filipovej a premenením. Matúš a Marek hovoria „O šesť dní“, kým Lukáš hovorí „Asi o osem dní potom.“ Nezgodu vysvetlíme tým, že sa pozrieme na Lukášovo „asi“. Dvanástich sa pravdepodobne po oznámení Pánovej blízkej smrti zmocnila hlboká sklúčenosť. Tých šesť dní prežili v zdesení. Ježiš musel pôsobiť proti týmto duševným mukám svojich učeníkov! Preto sa utieka k modlitbe, no nie iba sám, ale spoločne s tými spomedzi svojich učeníkov, ktorých duševný stav mohol mať najväčší vplyv na ostatných. Mohlo by sa zdať, že Ježiš šiel na vrch s úmyslom, aby sa pred nimi premenil. Lukáš nám však dáva poznať

pravý Pánov cieľ slovami „pomodliť sa“. Majster vzal teda svojich učeníkov nabok, aby bol s nimi sám a aby sa modlil. Koho mohol Pán povolať za svojho nasledovníka a do svojej služby, toho sa vždy usiloval odvieť z plnosti zážitkov do ticha, aby mohol byť sám so svojím učeníkom.

**„Toto je môj milovaný
Syn, v ktorom mám
zaľúbenie; počúvajte
ho.“ Keď to učeníci po-
čuli, padli na tvár...”
(Mt 17, 5-6)**

Pán Ježiš teda išiel so svojimi tromi najdôvernejšími na vrch, aby sa modlil. A kým sa modlil, zmenil sa vzhľad Jeho tváre a Jeho rúcho bolo žiarivo biele. Keďže Ježiš šiel hore „aby sa modlil“, premenenie nebolo cieľom Jeho výstupu, ale prostriedkom, ktorý Boh použil, aby vyslyšal modlitbu, ktorá Mu bola adresovaná. Posvätné ticho modlitby sa často odzrkadľuje v celej tvári. A keď tomuto postoju srdca – ako u Mojžiša alebo Štefana – zodpovedá pozitívne Božie zjavenie, môže sa stať, že vnútorné svetlo prenikne cez dušu aj telesným obalom a zároveň spôsobí predohru budúceho osláveného tela. Takýto jav sa udial na Ježišovi pri Jeho modlitbe.

Ján Slobodník, 4. ročník

NESTOJÍ TO NIČ

úplne zadarmo...

U Určite každý z nás má skúsenosť, že v dnešnom svete človek nič kvalitné a osožné nedostane zadarmo. Keď ku všetkému pridáme ešte názov nejakej svetovej značky, ktorá má byť zárukou kvality, radšej sa uspokojíme s niečím dostupnejším a nenáročným.

V tomto čísle by som vám chcel predstaviť jednu nenápadnú, a predsa biblickú postavu, ktorá sa ocitla v živote ranej cirkvi. Môžeme ju nájsť v Skutkoch apoštolov 8, 9 – 24.

Ide o istého Šimona, ktorý žil v samarijskom kraji a bol naozaj veľmi populárny. Duchovné veci mu neboli vzdialené. Môžeme povedať, že bol akýmsi známym miestnym liečiteľom či, lepšie povedané, šarlatánom. Keď však počul zvesti o Ježišovi, ktorého v tomto kraji ohlasoval Filip, rozhodol sa uveriť a dal sa pokrstiť. Bola to pre neho senzácia, pretože videl množstvo ľudí, ktorí sa takisto dali pokrstiť. Vidiac, aké zázraky a divy sa diali prostredníctvom apoštolov, zatúžil aj Šimon po rovnakých veciach. Zaujímavá situácia nastala o nejaký čas, keď prišli do spomínaného kraja aj apoštoli Peter a Ján, aby miestnu cirkev posilnili a modlili sa za to, aby všetci, ktorých

Filip pokrstil, prijali aj Svätého Ducha. Medzi týmito čakateľmi bol aj Šimon. Tu však vyšiel najavo úmysel jeho srdca, a to dôvod, prečo sa dal pokrstiť. Kresťanstvo videl ako priestor, kde môže byť ziskový. Kde môže zosilniť svoju moc, robiť čary, a preto si pýtal od apoštolov Svätého Ducha za peniaze, aby ho mohol používať na svoju popularitu. Apoštol Peter však plný Ducha videl, aké sú zámery Šimona, a rázne ho napomenul: *„Tvoje striebro nech je zatratené aj s tebou, pretože si si myslel, že možno Boží dar získať za peniaze! Nemáš účasť ani podiel na tomto slove, lebo tvoje*

srdce nie je priame pred Bohom.“ Boli to veľmi priame slová, ktoré boli potrebné, aby mu otvorili oči. Peter však pokračoval: „Rob teda pokánie z tejto svojej neprávosti a pros Pána, azda ti odpustí toto zmýšľanie tvojho srdca.“ Táto výmena názorov však bola tak naplnená Božím dotykom, že Šimon začal túžiť po náprave svojho pokriveného pohľadu na kresťanstvo a vieru a odpovedá apoštolovi: „Modlite sa

**„Boží dar sa nedá zís-
kať za peniaze!“ Je to
dar. Je úplne zadarmo.**

vy za mňa k Pánovi, aby ma nepostihlo nič z toho, čo ste povedali.“

Toto Božie Slovo sa dnes chce dotýkať aj nás samých a našich postojov. Mnohí z nás, ktorí sme si prečítali tento príbeh o Šimonovi sme v srdci možno vyriekli odsudzujúci rozsudok nad týmto mužom. Čo si to dovoľoval? Ako len mohol byť taký opovážlivý. Nuž, toto slovo je tu však v prvom rade pre nás, aby sa nás dotýkalo a aby nás premieňalo. Je tu taktiež na to, aby nás niekedy usvedčilo a postavilo do pravdy o nás samých.

Prichádza mi na um mnoho situácií, keď sa pre nás kresťanov stáva vzťah s Pánom len záležitosťou akéhosi obchodu. V prípade potreby zaplatíme nejakých pár eur na svätú liturgiu alebo prihodíme nejaké drobné do „zvončeka“ a hádam

nejako Pána Boha presvedčíme, aby sa nad nami zmiľoval a vyriešil naše problémy. Veď predsa je to niekto, kto je nad všetkým. Už len nejakým spôsobom pritiahnúť jeho pozornosť. Nemusí to byť nutne záležitosť finančná. Niekedy sme schopní sa „vymodliť nad rámec“ našej zvyklosti, len aby sme dostali od Pána to, po čom túžime. A vôbec to nemusia byť zlé veci.

Tak, ako to bolo v prípade Šimona, ktorý možno takisto nechcel kúpiť Svätého Ducha, aby niekomu uškodil. Problém bol v tom, že zo svätých vecí urobil tovar. V dnešnej konzumnej spoločnosti sme už raz tak nastavení. Buď si to musíme zaslužiť, alebo si jednoducho musíme priplatiť za kvalitu.

Milí čitatelia, bratia a sestry. Neďajme sa oklamať spôsobmi tohto sveta. Skrz toto Slovo dnes do tvojho a môjho života zaznieva radostá zvest': **„Boží dar sa nedá získať za peniaze!“** Je to dar. Je úplne zadarmo. **Bohu Otcovi záleží na svojich deťoch a urobil všetko preto, aby ich získal naspäť z otroctva hriechu a odkázanosti na vlastné sily. Dal svojho Syna, Ježiša Krista, ktorý zomrel a vstal zmŕtvych kvôli tebe a mne. Aby sme mohli byť opäť v náručí starostlivého Otca, ktorý chce svojim deťom dať tie najlepšie veci a ešte k tomu úplne zadarmo!**

Michal Sopko, 5. ročník

VERNÁ SPRIEVODKYŇA

Bohorodička

Zvelebujme piesňami Bohorodičku, veriaci, pevný základ našej viery a vznešený dar našim dušiam: „Raduj sa, lebo si prijala do lona Kameň života. Raduj sa, nádej všetkých končín, útočisko trpiacich. Raduj sa, panenská nevesta.“

Pohľad na každodenný život je akousi výzvou pre intenzívnejšie zamýšľanie sa nad tým, čo sa v ňom odohráva a kam toto dianie smeruje. Máme možnosť veľmi reálnym spôsobom vnímať to, čo naše jednotlivé životné okolnosti ovplyvňuje pozitívnym, ale aj negatívnym spôsobom, ktorý vnímame ako bolesť alebo utrpenie.

Vzťah je darom, ktorý spoznávame aj v okamihoch, keď veci nevychádzajú podľa našich predstáv.

Nezriedka musíme konštatovať, že utrpenie je neoddeliteľnou súčasťou nášho každodenného života. Avšak pokúsme sa zamyslieť nad chvíľami utrpenia nášho Pána Ježiša Krista, ktoré v kontexte vykupiteľského diela bolo cestou vedúcou k nádeji a zároveň cestou, poukazujúcou na vzťah, nachádzajúc v ňom oporu a uzdravenie. Nesmiernym vzorom tohto vzťa-

hu a nádeje práve v okamihoch cesty utrpenia bola Božia Matka „...pevný základ našej viery a vznešený dar našim dušiam.“ Vzťah je teda darom, ktorý spoznávame aj v okamihoch, kedy veci nevychádzajú podľa našich predstáv, respektíve sa nás bytostne dotýka akákoľvek forma bolesti. Čo robiť, keď naše srdce začne premáhať bolesť? Odpoveďou a duchovnou náповедou nám môžu byť slová: „Raduj sa, lebo si prijala do lona Kameň života.“ Život sa teda v našom osobnom rozhodnutí môže stavať pomyselným lonom, v ktorom budeme vnímať potrebu opory v uholňom kameni, ktorým je Kristov kríž, znamenie bolesti, ale aj cesty života. Cesta má privádzať človeka k cieľu. Božia Matka je tou, ktorá neustále svojou prítomnosťou umocňuje našu pozemskú púť. Mária je živá „nádej všetkých končín a útočisko trpiacich“. V nej nachádzame vernú sprievodkyňu k Synovi, predovšetkým vtedy, keď do srdca vstupuje zmätok bolesti a rôznych otázok, kam kráčať ďalej. Všetci bez rozdielu sme pozvaní vnímať, že v Máriinom neustálom poukazovaní a nazeraní na cestu života, ktorou je Ježiš, nachádza každý odpoveď.

Tomáš Fischer, 4. ročník

MINIŠTRANTI

Ahojte, kamaráti!!!

Aj vy už cítite, ako slniečko začalo prihrievať? A všimli ste si tie nádherné čísla v kalendári? Prichádzajú práááázdnyiny! Čas, na ktorý sa teší asi každý z nás; čas radosti, dobrodružstiev. Niečo, čo mladých chlapcov, akými sme my, veľmi láka a teší.

No napriek takémuto super času, by som v mojom príspevku chcel hovoriť o niečom, čo nám až také príjemné nie je, z čoho sa veľmi netešíme. Chcel by som hovoriť o utrpení. Možno si povieť: „Teraz, počas prázdnin?“ No ja sa vás opýtam: „Viete koho si počas celého tohto roka v našej Cirkvi pripomíname?“ No predsa Presvätú Bohorodičku - Spolutrpiteľku! Je dôležité zamyslieť sa aj nad utrpením v našom živote.

Utrpenie je niečo nepríjemné, čomu sa chceme za každých okolností vyhnúť. Je to niečo, čo nás obmedzuje, veď vtedy

sa nám nič nechce,

z ničoho sa ne-

dokážeme te-

šiť. Nikto z nás

nechce trpieť.

Pozeráme sa na

utrpenie ako na

niečo, čo je zlé,

čomu by sme sa

chceli vyhnúť.

Veď každý by

chcel byť neustále

šťastný, nemám pravdu? No a práve to nás chce naučiť aj Boh skrze príklad Presvätej Bohorodičky.

Ako byť šťastný aj v utrpení? Keď pozorne počúvame evanjelium, určite vieme, že Panna Mária to vo svojom živote nemala až také jednoduché. Veď musela hneď po pôrode utekať z krajiny, Simeon jej zasa povedal, že jej dušu prenikne meč bolesti a dokonca videla svojho syna umierať. Určite mala utrpenia vo svojom živote dostatok. No nikde v evanjeliu nenachádzame, že Bohorodička reptala, či sťažovala sa.

A čo my? Neopúšťame často Boha, keď trpíme? Neobviňujeme ho za naše utrpenie? Nereptáme? Asi na tom trocha pravdy je, však? A Boh nás, miništrantov, chce skrze svoju matku naučiť niečomu inému, čo charakterizuje skutočného priateľa - Pána Ježiša. Byť verný Bohu aj utrpení! Práve vtedy, keď je to pre nás nepríjemné a bolestné. Tu sa ukáže pravá viera miništranta. A to nie je všetko. Bohorodička nám v tom všetkom chce pomôcť, ukázať, ako máme byť Bohu verní. Chce nám pomôcť premeniť naše utrpenie na cestu k večnému šťastiu a šanteniu v nebeskom kráľovstve s naším najlepším Priateľom. Nezapudnime na to aj počas týchto prázdnin, keď nás niečo nepríjemné navštíví! Budme verní Bohu!

Ján Fedorišin, 5. ročník

Mária má 12 rokov. Kňazi sa na porade zhodli, že je čas, aby dievča chrám opustilo. Veľkňaz na seba vzal rúcho s 12 zvončekmi a modlil sa za ňu. Tu sa mu zjavil anjel a povedal:

„Zacahriáš, bež a zvolaj všetkých vdovcov z ľudu. Nech si každý vezme svoju palicu, a ktorému sa na palici zjaví znamenie, nech si vezme Máriu za ženu.“

Nech sa hlásatelia rozídu po celej judskej krajine.

I Jozef odložil na miesto sekeru, aby sa pripojil k ostatným vdovcom. Prišli ku veľkňazovi a odovzdali mu palice. Ten ich vzal do chrámu a modlil sa. Potom vyšiel von a každému vrátil palicu späť.

Všetci boli prekvapení, lebo sa žiadne znamenie neukázalo.

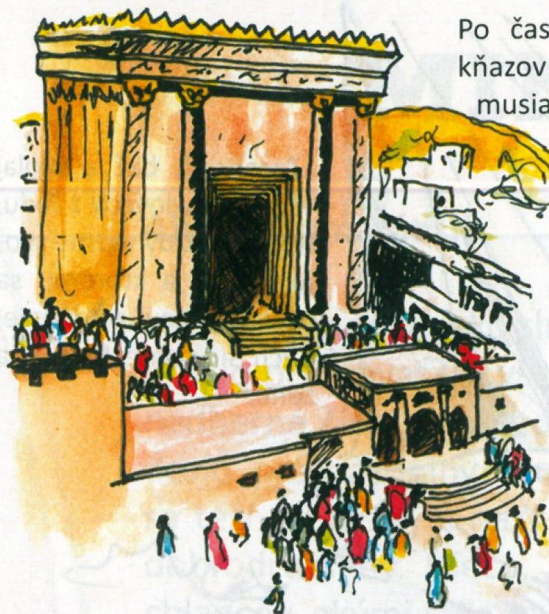
Keď ako posledný vzal svoju palicu do ruky Jozef, v tom z nej vyletela holubica a vzlietla mu nad hlavu. Bolo rozhodnuté, on si má vziať pannu zasvätenú Bohu a chrániť ju. Jozef sa bál vziať si ju, ale kňaz mu pohrozil, aby nezabúdval, čo sa stalo s odbojnými synmi Izraela, pretože Bohu odvrávali.

Prepáč Mária ...

Neskôr Jozef povedal Márii, že ju musí teraz zanechať vo svojom dome, lebo potrebuje odísť pracovať na svoje stavby. Ale nech sa nestrachuje, lebo Pán ju bude chrániť. A po krátkom čase sa k nej opäť vráti.

... Jozef odišiel.

Po čase sa zišla rada kňazov a uzhodli sa, že musia dať ušiť oponu do chrámu. Rozkázali zavolať Panny bez poškvyny z Dávidovho rodu. Veľkňaz rozkázal, aby sa lo-sovalo, ktorá z nich bude tkať zlato, amiant, jemné plátno, hodváb a šarlát ...

Na Máriu pripadol lós purpuru a šarlátu.

... jej sa dostane tejto cti.

Mária vzala túto priadzu a odišla domov pracovať. Zatiaľ čo Jozef nebol doma, Mária tkala.

Jedného dňa, išla Mária nabráť vodu. Tu k nej prehovoril Pánov anjel, ale ona sa vyľakala, odišla domov a tkala. Anjel sa jej opäť zjavil a povedal jej:

Buď požehnaná, ty, ktorej Pán dal veľkú milosť.

Dotkala purpur a šarlát, odovzdala ho kňazovi a s veľkou radosťou sa rozhodla, že pôjde navštíviť Alžbetu, tá sa jej veľmi potešila aj plod v jej lone sa pri Máriinom pozdrave pohol. Mária vyrozprávala, čo jej povedal Anjel.

Našla si milosť u Pána všetkého a počneš z jeho slova.

Keď bola Mária v 6 mesiaci, vrátil sa domov Jozef zo stavby. Mária mu bola akási podozrivá a premýšľal: „Či je ona ozaj tehotná? Ako? Čo sa to tu len stalo? Kto mohol len spáchať takú hanebnosť v mojom dome?“

Mária, čoho si sa to dopustila?

„Ty, na ktorej záleži Bohu. Prečo si tak ponížila svoju dušu? Ty, ktorej sa dostalo výchovy v chráme...“

S plačom Mária namietala: „Som čistá!“

Neinvestičný fond sv. Ján Krstiteľ, n. f.

Neinvestičný fond sv. Ján Krstiteľ bol zriadený v roku 2001 prešovským sídelným biskupom. Jeho účelom je podporovať vzdelávanie seminaristov, kňazov, biskupov, žiakov gréckokatolíckych cirkevných škôl i laikov a rozvíjať duchovné a kultúrne hodnoty Gréckokatolíckej cirkvi a tiež chrániť ľudské zdravie.

Nech dobrý Boh odmení požehnaním každého, kto prispeje na dobrý účel akýmkoľvek finančným darom.

Číslo účtu: 4008089095 / 7500

IBAN: SK18 7500 0000 0040 0808 9095

Adresa: sv. Ján Krstiteľ, n. f.

tel.: +421 051/75 673 80

fax: +421 051/75 673 77

e-mail: urvinitka@unipo.sk

IČO: 36167126

DIČ: 2021617664

SWIFT kód: CEKOSKBX

Správca fondu: Mgr. Jozef Urvinitka,
Sládkovičova 23, 080 01 Prešov

Navštívte naše web - stránky:
www.unipo.sk/pracoviska/gks
www.gojdic.sk

Z celého srdca ďakujeme všetkým dobrodincom, ktorí darovali svoje prostriedky alebo poukázali 2% z dane pre Neinvestičný fond sv. Ján Krstiteľ. Nech Pán vo svojej štedrosti požehná vás i vašich blízkych za dobré dielo, ktoré ste týmto pre jeho Cirkev vykonali. Pán Boh zaplatí!

Redakcia

ZODPOVEDNÝ ZA VYDANIE:

ThDr. Miroslav Dancák, PhD.

ŠÉFREDAKTOR:

Ľuboš Pavlišinovič

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

Michal Zorvan, Jozef Petričko

REDAKTORI:

Michal Sopko, Ján Fedorišin, Lukáš Kovalik, Milan Sisák, Dominik Gromoš, Matúš Marčák, Pavol Fečkanin, Miroslav Hamarčák

JAZYKOVÁ KOREKTÚRA:

Mgr. Zuzana Belasová

FOTO:

Miroslav Dargaj, Peter Leško, Jozef Košč, Stanislav Bujda, Jozef Petričko

ADRESA REDAKCIE:

Sládkovičova 23, 080 01 Prešov
www.gojdic.sk, www.unipo.sk/pracoviska/gks

REDAKCIA SI VYHRADZUJE PRÁVO NA ÚPRAVU ČLÁNKOV.

Vydané: jún 2014, ročník XX., akademický rok, 2013/2014

Reklamy

LEKÁREŇ
sv. Kozmu a Damiána
HLAVNÁ 1, PREŠOV
oproti Hotelu Dukla
v budove arcibiskupského úradu
051 / 756 26 27
lekaren@grkatpo.sk
OTVÁRACIE HODINY
Pondelok – Piatok
8.00 – 18.00 hod.

Nech sa všetko medzi vami deje v láske.
1. Kor 16, 14
KORAB.sk
aby boli jedno
Nové priateľstvá
Kresťanský obsah
Podpora a pomoc
nástenka skupiny fórum články linky udalosti

„Blahoslavení chudobní v duchu,

lebo ich je nebeské
kráľovstvo.“

(Mt 5,3)